

متن پرسش

سلام. استاد می‌خواهم بدانم شما خواندن کتاب تذکره الاولیا را توصیه می‌کنید؟ برای من کلی سوال و شبهه پیش آمده. این افرادی که ذکرشان در کتاب رفته مسلمانند؟ شیعه‌اند؟ اصلاً عارف هستند؟ هیچ چیز این‌ها شبیه پیامبر و ائمه نیست. اصلاً گویی کاری هم به پیامبر و ائمه نداشته‌اند. حرف این‌ها فقط خدا بوده و من هیچ نشانی از ولایت در این‌ها نمی‌بینم. گویی مقامشان هم شان پیامبران و امامان است و نیازی به آن‌ها ندارند. می‌شود اینشکلی به آن‌ها نگاه کرد؟ این‌ها فقط از یک نفر حرف می‌زنند آن هم خداست. این چه تناقضی است؟

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیکم السلام: همان‌طور که ملاحظه کرده‌اید مرحوم عطار «تذکره‌الاولیاء» را با کلامی از امام صادق «علیه‌السلام» شروع می‌کند و به امام باقر «علیه‌السلام» ختم می‌نماید تا معلوم شود چشم او در سلوک به چه کسانی است. از طرفی مرحوم عطار صرفاً بعضی از احوالات و کلمات اهل دل را در آن‌جا فرموده است. این غیر از سلوکی است که هرکس باید از طریق نظر به انسان‌های کامل داشته باشد. آری فقط باید نظر به خدا داشت ولی در آینه‌ی انسان‌های کامل چنین کاری عملی می‌شود. به گفته‌ی آیت‌الله الهی قمشاهی اشکال شیطان آن بود که در آینه‌ی حضرت آدم انوار الهی را ندید و گرنه برای سجده نکردن بر آدم که نباید چنین عقوبتی به او می‌دادند که از بهشت با آن همه عبادات بیرونش کنند. «جرمش آن بود که در آینه‌ی روی تو ندید.... ورنه بر بوالبشری ترک سجود این‌همه نیست.» موفق باشید